

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 57 0 Пс 130542 25 Рев
Бања Лука, 04.04.2025. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Горјане Попадић, као предсједника вијећа, Тање Бундало и Сенада Тице, као чланова вијећа, у правној ствари тужитеља „Удруга филмске индустрије Кисељак“ из Кисељака, кога заступају пуномоћници адвокати из Заједничке адвокатске канцеларије Вишња Диздаревић, Предраг Радовановић, Емин Оловчић и Дамир Врдољак из Сарајева, против туженог „Блицнет“ д.о.о. Бања Лука, кога заступа пуномоћник Бранислав Цвијановић, адвокат из Бање Луке, ради повреде ауторских и сродних права и накнаде штете, вриједност спора 567.552,86 КМ, одлучујући о ревизији туженог против пресуде Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 130542 24 Пж 2 од 27.11.2024. године, на сједници вијећа одржаној дана 04.04.2025. године, донио је

РЈЕШЕЊЕ

Ревизија се усваја, обје нижестепене пресуде се укидају и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Првостепеном пресудом Окружног привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 130542 19 Пс од 27.05.2024. године утврђено је да је тужени извршио неовлаштено кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела у оквиру репертоара који заступа тужитељ као овлаштена колективна организација на подручју Босне и Херцеговине у складу са важећом дозволом Института за интелектуално власништво БиХ од 21.04.2016. године. Наложено је туженом да са тужитељем закључи индивидуални уговор о преносу права кабловског реемитовања аудиовизуелних ауторских дјела из репертоара тужитеља као овлаштене колективне организације на подручју Босне и Херцеговине у складу са важећом дозволом Института за интелектуално власништво БиХ од 21.04.2016. године и Колективним уговором од 17.01.2019. године. Тужени је обавезан да тужитељу исплати износ од 506.167,56 КМ, са законском затезном каматом почев од 27.05.2024. године, као и да му надокнади трошкове поступка у износу од 40.406,80 КМ. Одбијен је као неоснован тужбени захтјев тужитеља за плаћање законске затезне камате на износ од 120.242,81 КМ почев од 01.01.2017. године па до 24.05.2024. године, законске затезне камате на износ од 181.440,82 КМ почев од 01.01.2018. године па до 24.05.2024. године и законске затезне камате на износ од 204.483,93 почев од 01.01.2019. године па до 24.05.2024. године, као и захтјев за накнаду трошкова парничног поступка који представља разлику између траженог и досуђеног износа на име трошкова парничног поступка.

Другостепеном пресудом Вишег привредног суда у Бањој Луци број 57 0 Пс 130542 24 Пж 2 од 27.11.2024. године жалба туженог је одбијена и првостепена пресуда потврђена у усвајајућем дијелу. Жалба тужитеља је дјелимично усвојена и првостепена пресуда преиначена у одбијајућем дијелу одлуке о законској затезној камати на начин да је иста досуђена:

- на износ од 120.242,81 КМ почев од 01.01.2017. године до исплате,
 - на износ од 181.440,82 КМ почев од 01.01.2018. године до исплате и
 - на износ од 204.483,93 КМ почев од 01.01.2019. године, па до исплате.
- Захтјеви странака за накнаду трошкова жалбеног поступка су одбијени.

Изјављеном ревизијом другостепену пресуду побија тужени због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се ревизија усвоји и обје нижестепене пресуде укину и предмет врати на поновно суђење или да се побијана пресуда преиначи и тужбени захтјев тужитеља одбије у цјелости.

У одговору на ревизију тужитељ предлаже да се изјављена ревизија одбије и побијана пресуда потврди.

Ревизија је основана.

У овом привредном спору је одлучивано о захтјеву тужитеља: да се утврди да је тужени неовлашћено извршио кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела у оквиру репертоара који заступа тужитељ; да се наложи туженом да са тужитељем закључи индивидуални уговор о преносу права кабловског реемитовања аудиовизуелних ауторских дјела из репертоара тужитеља у складу са важећом дозволом Института за интелектуално власништво и Колективним уговором; да се тужени обавезе да му за 2016, 2017. и 2018. годину надокнади штету у износу од 506.167,56 КМ, са законском затезном каматом: на износ од 120.242,81 КМ почев од 01.01. 2017. године до исплате, на износ од 181.440,82 КМ почев од 01.01.2018. године до исплате и на износ од 204.483,93 КМ почев од 01.01.2019. године до исплате.

Наконведеног доказног поступка првостепени суд је утврдио: да је Институт за интелектуално власништво БиХ (у даљем тексту: Институт) рјешењем број [...] од 21.04.2016. године усвојио захтјев тужитеља за обављање послова колективног остваривања права на накнаду за кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела, као и да је истим рјешењем одузео дотадашњу дозволу Удружењу филмских радника у БиХ (у даљем тексту: УФР) издату рјешењем број [...] од 16.10.2015. године; да је против рјешења дозвољено покренути управни спор, док је исто коначно у управном поступку; да је ово рјешење оглашено ништавим рјешењем Жалбеног вијећа при Вијећу министара БиХ, број: [...] од 30.08.2016. године; да је рјешењем Жалбеног вијећа број [...] од 13.12.2016. године претходно наведено рјешење укинато по праву надзора, те да је наложено Институту да донесе ново рјешење којим ће се замијенити рјешење којим је тужитељу дата дозвола од дана 21.04.2016. године; да је рјешење број [...] од 13.12.2016. године оглашено ништавим новим рјешењем број [...] од 20.08.2020. године, а да је Суд БиХ у управном спору против рјешења [...] од 20.08.2020. године одлучио да се тужба одбија; да је након проведених поступака остало да егзистира рјешење Жалбеног вијећа [...] од 30.08.2016. године којим је оглашено ништавим рјешење којим је тужитељу издата дозвола; да је против овог рјешења вођен управни спор пред Судом БиХ под

бројем С1 3 У 023589 16 У од 19.09.2018. године, да је пресудом тужба уважена, оспорено рјешење поништено и предмет враћен првостепеном органу на поновни поступак; да је УФР на ову пресуду поднијело ванредни правни лијек који је одбачен рјешењем Суда БиХ број С1 3 У 023589 18 Увп од 28.03.2019. године, а да је апелација пред Судом БиХ одбијена као неоснована; да је проведен нови поступак у коме је донесено рјешење број [...] од 30.12.2019. године којим је одбијен захтјев за оглашавање рјешења [...] од 21.04.2016. године ништавим; да је ово рјешење пресудом Суда БиХ број С1 3 У 034685 20 У од 09.09.2020. године поништено и предмет враћен Институту на поновно одлучивање; да је у поновном поступку Институт дана 29.09.2020. године донио рјешење број [...] којим се одбија захтјев за оглашавање рјешења број [...] од 21.04.2016. године ништавим; да нису изведени докази на околности да је против овог рјешења изјављена жалба или покренут управни спор; да је против рјешења којим је тужитељу дата дозвола, број [...] од 21.04.2016. године, покренут управни спор који је окончан рјешењем Суда БиХ, број С1 3 У 022127 16 У од 28.03.2017. године којим је поступак обустављен због повлачења тужбе; да је проведено вјештачење по вјештаку економске струке која је у свом налазу утврдила да је дуг туженог према тужитељу за 2016. годину 120.242,81 КМ, за 2017. годину 181.440,82 КМ и износ од 204.483,93 КМ за 2018. годину, што све укупно износи 506.167,56 КМ; да је тужени за временски период од 16.10.2015. до 31.12.2016. године платио износ од 145.180,33 КМ, те износ од 6.388,90 КМ за период од 01.01.2017. до 16.01.2017. године, али Удружењу филмских радника, а не тужитељу; да је тужитељ закључио Колективни уговор са Асоцијацијом кабл оператера и дистрибутера мрежних услуга у БиХ дана 17.01.2019. године; да је тужитељ доказао да је закључен Колективни уговор са Репрезентативним удружењем којим је дефинисана тарифа по којој се накнада плаћа у 2017. и 2018. години, а да је за 2016. годину мјеродавна тарифа из Колективног уговора који је објављен у „Службеном гласнику БиХ“, број 92/16.

На темељу тих чињеница првостепени суд је нашао: да рјешење број [...] од 21.04.2016. године правно егзистира у правном промету, да је исто постало коначно даном доношења, а да је постало правоснажно даном доношења одлуке Суда БиХ од 28.03.2017. године, да је тужитељ активно легитимисан, односно да је тужитељ за спорни период имао важећу дозволу Института за колективно остваривање права на аудиовизуелним дјелима за подручје БиХ, те да све остале одлуке из управних поступака, управних спорова и парничних поступака које су изведене као доказ у овом поступку, додатно потврђују овакво чињенично утврђење суда. Код тога да тужени не спори да је користио ауторска права која штите тужитељ, првостепени суд утврђује да је тужени извршио неовлаштено кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела у оквиру репертоара који заступа тужитељ као овлашћена колективна организација на подручју Босне и Херцеговине у складу са важећом дозволом Института за интелектуално власништво БиХ од 21.04.2016. године, те закључује да тужитељ као овлашћена колективна организација има основа да са туженим закључи посебни уговор, па налаже закључење истога. Како је тужени извршио неовлаштено кабловско реемитовање аудиовизуелних дијела у оквиру репертоара који заступа тужитељ првостепени суд налази да тужитељу за спорни период припада накнада штете, чију висину утврђује на темељу података из налаза вјештака финансијске струке у укупном износу од 506.167,56 КМ, који износ досуђује са законском затезном каматом почевши од пресуђења па до исплате, док одбија захтјев тужитеља за плаћање законске затезне камате како је то тужитељ тражио наводећи да тужитељу на досуђени износ припада законска затезна камата тек од доношења првостепене пресуде цијенећи да је тужени тек доношењем ове пресуде сазнао за коначан износ дуга, обзиром да тужитељ није туженом испостављао фактуре. Првостепени суд се код пресуђења позвао на одредбе члана 20. став 4, 24,156. и 157.

Закона о ауторским и сродним правима („Службени гласник БиХ“ број 63/10) и на одредбе члана 3. став 1, 23. став 2. и 24. Закона о колективном остваривању ауторског и сродних права („Службени гласник БиХ“ број 63/10).

Одлучујући о жалбама странака, другостепени суд је прихватио чињенична утврђења и правне закључке првостепеног суда, осим у дијелу плаћања затезне камате, налазећи да тужитељу припада законска затезна камата на досуђене износе за сваку годину од 01. јануара наредне године за годину у којој је тужени у складу са законским одредбама требао тужитељу плаћати накнаду. Сагласно томе, другостепени суд је жалбу туженог одбио и првостепену пресуду у усвајајућем дијелу потврдио, док је жалбу тужитеља усвојио и првостепену пресуду преиначио у дијелу одлуке о законској затезној камати на описани начин.

Нижестепене пресуде су засноване на повреди одредаба парничног поступка.

Према одредби члана 196. став 1. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, број 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09, 61/13 и 27/24- даље: ЗПП), пресуда која се више не може побијати жалбом постаје правоснажна (формална правоснажност). Правоснажно пресуђена ствар не допушта ни поновни поступак пред судом нити суђење по истој ствари (материјална правоснажност). Суд у току цијелог поступка по службеној дужности пази да ли је ствар правоснажно пресуђена, и ако утврди да је парница покренута о захтјеву о коме је већ правоснажно одлучено, одбациће тужбу (став 2.).

У предметној парници је суђено о захтјеву тужитеља „Удруга филмске индустрије Кисељак“ из Кисељака против туженог „Блицнет“ д.о.о. Бања Лука: да се утврди да је тужени неовлашћено извршио кабловско реемитовање аудиовизуелних дјела у оквиру репертоара који заступа тужитељ; да се наложи туженом да са тужитељем закључи индивидуални уговор о преносу права кабловског реемитовања аудиовизуелних ауторских дјела из репертоара тужитеља у складу са важећом дозволом Института за интелектуално власништво и Колективним уговором; да се тужени обавезе да му, због неовлаштеност реемитовања, за 2016, 2017. и 2018. годину надокнади штету у износу од 506.167,56 КМ, са законском затезном каматом.

Овај ревизиони суд има сазнања (ревизиона одлука број 59 0 Пс 034752 24 Рев 2 од 06.02.2025. године) да је између истих странака, с тим што је у тој парници првобитна ознака туженог била „Телрад Нет“ д.о.о. Бијељина, правоснажно окончана парница у којој је утврђено да је тужени извршио неовлаштено кабловско реемитовање аудиовизуелних дијела у оквиру репертоара који заступа тужитељ, као овлаштена колективна организација на подручју Босне и Херцеговине, у складу са дозволом Института за интелектуално власништво БиХ од 21.04.2016. године, те је туженом наложено да са тужитељем закључи индивидуални уговор о преносу права кабловског реемитовања аудиовизуелних ауторских дијела из репертоара тужитеља. Тужени је обавезан и да тужитељу (за период 2016, 2017. и 2018. година), на име накнаде штете, исплати износ од 208.500,93 КМ, са законском затезном каматом.

У доказном поступку пред првостепеним судом у предметној парници је читана и ранија укидна ревизиона одлука донесена у поменутој другој парници број 59 0 Пс 034752 22 Рев од 04.08.2023. године.

Међутим, у образложењу нижестепених одлука, које су предмет побијања у овом ревизионом поступку, уопште нема разлога који се тичу поменуте друге парнице, иако су прва два дијела тужбеног захтјева у обе парнице идентична, док је остало нејасно да ли је и у каквој вези досуђени износ накнаде штете (за период 2016, 2017. и 2018. година) из ове парнице у износу од 506.167,56 КМ, са износом накнаде штете (за исти период) из друге парнице од 208.500,93 КМ (да ли је мањи износ евентуално садржан у већем износу). То значи да нижестепене пресуде не садрже разлоге на темељу којих би се овај суд могао одредити да ли се у конкретном случају ради о пресуђеној ствари или не (с обзиром да о томе суд води рачуна по службеној дужности).

Произлази, да су нижестепене пресуде засноване на повреди одредаба парничног поступка, одредбе члана 191. став 4. ЗПП, у вези са чланом 196. став 2. и чланом 209. истог закона, што је утицало на правилност и законитост истих. Наиме, све док се не утврди да ли се ради о правоснажно пресуђеној ствари, не може се испитати правилност пресуђења из нижестепених одлука.

Из ових разлога, одлучено је као у изреци, примјеном одредбе члана 249. став 1. ЗПП.

Предсједник вијећа
Горјана Попадић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Биљана Аћић